

NAŠA VAS

Skriti nameni in
tajni cilji v delovanju,
to so lastnosti vseh
meščanskih strank.

„Seio“.

GLASILO ZEMLJORADNIŠKE STRANKE ZA SLOVENIJO.

Izhaja vsak četrtek.
Stane celoletno . . . 20 Din. (80 K)
„ pol leta . . . 10 Din. (40 K)

Uredništvo in upravništvo lista:
Celje, Razlagova ulica 12.
Glavni urednik: Anton Novačan.

Oglasi za vsak mm višine stolpca (64 mm) K 1-20
Mali oglasi do 30 mm stolpca (64 mm) . . K 1-
Pri stalnih inseratih znaten popust.

Program Zveze Zemljoradnikov.

I. Del.

Splošna politična načela.

1. Politična in gospodarska demokracija. Politična vlada naroda je trajno mogoča samo le tedaj, ako je osnovana na njegovi gospodarski vladi, in nasprotno, gospodarska vlada naroda je dana z njegovo politično vlado. Zato Zveza Zemljoradnikov zahteva: da uredimo državo tako, da v njej odločuje volja naroda, svobodno in nemoteno, o vseh narodnih delih, kakor z ozirom na politični tako z ozirom na gospodarski red v državi.

2. Narodno ujedinjenje. Zveza Zemljoradnikov, kot najizrazitejši predstavnik naroda, ki je s svojo krvjo vsvaril današnjo našo državo, bo delovala z vsemi silami, da se naš še neujedinjeni narod (Koroško, Primorsko, Solun) ujedini in da se to narodno ujedinjenje čuva nedotaknjeno.

3. Zunanja politika. V zunanji politiki bodo vodili Zvezo Zemljoradnikov čisto narodni interesi. Ona bo najodločnejše odbijala vse napade na čast in dostojanstvo svoje države in bo branila samoodločbo našega naroda, kjerkoli se on nahaja.

Zveza Zemljoradnikov se bo živahno trudila, da bomo imeli z drugimi slovanskimi državami, v polni meri, najtesnejše zveze prijateljstva.

4. Notranji red. Zveza Zemljoradnikov zahteva za našo edinstveno državo eno samo Narodno predstavništvo in eno samo zakonodajo v vseh panogah državnega življenja.

Urejenje državne uprave mora jodgovarjati v vsem gospodarskim kulturnim in ostalim potrebam našega naroda.

Vsako upravno telo, največje in najmanje, počiva na načelu samouprave.

Za upravitelje samoupravnih teles in njihove pomočnike zahtevamo posebno šolsko pripravo, ki jo bo predpisal zakon.

5. Občina. Občina je temeljna, politična in upravna edinica, zasnovana na načelu samouprave. Četudi obsega vaška občina le ožjo politično in gospodarsko oblast mora biti vendar dovolj močna, da lahko prevzame breme vseh vprašanj, ki se avljajo v njenem delokrogu.

Kot samoupravna edinica je občina v vseh vprašanjih, ki zadevajo izključno le njene interese, popolnoma neodvisna od višjih upravnih oblasti. Za večja gospodarska in prosvetna podjetja se lahko združi več občin.

a) Mestne občine. Mesta, oziroma mestne občine niso nič posebnega v državi in ne smejo biti nad vaškimi občinami. Samo zato, ker so mestne občine ne smejo biti one

same deležne vseh prosvetnih, zdravstvenih in drugih naprav in pridobitev novega časa. Take naprave in pridobitve morajo biti razdeljene po vsej državi, po mestih in po vaseh, vedno le z ozirom na gospodarske, prosvetne in druge važne interese.

Ne gre povzdigovali v mesta, oziroma v mestne občine, niti spravljalni v njihov okvir take kraje, v katerih je poljedelstvo pretežen poklic. Mesto kot središče konsumentov mora imeti z vasjo kot središčem producentov najtesnejše zveze, toda te zveze ne smejo biti nikoli na škodo vasi.

b) Vaške občine. Na kmetih živi ogromna večina prebivalstva. Vas je glavni vir naše telesne, gospodarske in moralne moči, pa je vendar zapuščen in zanemarjena.

Naša splošna dolžnost je, da vas povzdignemo na višjo kulturno stopnjo, da bi v prihodnje služila državi kot najsigurnejši temelj.

Zato bo Zveza Zemljoradnikov neutrudoma delovala, da naša vas dobi čimprej in v polni meri vsa sredstva in vse ustanove za krepko gospodarsko in prosvetno razvijanje. Med ta sredstva in ustanove spadajo:

Zadruga za vsa gospodarska dela; dobra pitna voda in vodopoji za živino; kopališče, babice, zdravniki, lekarne, vaške bolnišnice; izboljšanje vseh zdravstvenih prilik z ozirom na stanovanje, hrano in oblačenje kmeta; dobre ceste in pota; razsvetljava in izkoriščanje naravnih sil za poljska in druga dela; dobra šolska in občinska poslopja; zdrave gostilnice itd.

b) Okrožje. Okrožje (oblast) obsega vse občine ene gospodarsko-geografske celote, ki je večja od sedanjih glavarstev. Za Slovenijo zahtevamo mariborsko in ljubljansko oblast, v mejah bivše Kranjske in Sp. Štajerja, ki pa se po želji prebivalstva lahko strneta v eno samoupravno telo (Zedinjena Slovenija). Oblast skrbi za celokupno politično, gospodarsko, finančno in prosvetno življenje v svojem delokrogu in je tudi izvršni organ za vse zakonodavne odločbe.

Tudi okrožje (oblast) mora biti urejena po načelu samouprave.

Za večja gospodarska, prosvetna in druga podjetja se lahko združi več okrožij (oblasti).

7. Politične svobodščine državljanov. Politične svobodščine državljanov so temeljni pogoji demokracije in njenega razvitka. Njih morajo spoštovati državne in samoupravne oblasti kakor tudi posamezniki. Vsaka kršitev teh svobodščin, kdorkoli jo povzroča, se bo strogo zasledovala.

Zveza Zemljoradnikov zahteva: svobodo zbora in govora; svobodo

združevanja, gibanja in svobodo tiska; nedotakljivost stanovanja in pisemske tajnosti; svobodo veroizpovedanja.

8. Narodno Predstavništvo.

a) Splošno načelo. Dosedanje politično ustrojstvo v naši državi ni točno in verno zrcalilo družbe in njenih raznovrstnih in raznostročnih interesov. V marsičem se vidi ta različnost kot naravna posledica razdelitve dela in ločenja poklicev. Brez ozira na nasprotja teh raznovrstnih interesov, vsi družbeni razredi so bili dozdej podrejeni enemu skupnemu političnemu programu. To je bilo po strankah in tudi v Narodni Skupščini. Zato so interesi kmeta v marsičem zapostavljeni in potisnjeni v ozadje.

Zato Zveza Zemljoradnikov zahteva: da naš narod v bodoče predstavlja v Narodni Skupščini poslanci po svojem poklicu v družbi.

b) Volilna pravica. Sodelovanje pri volitvah (glasovanje) ni samo pravica, ampak tudi dolžnost državljana. Čimbolj se državljanji zanimajo za javna dela, tem silnejša bo moč demokratskega reda.

Volilno pravico ima vsak državljan, star 21 let; Zveza Zemljoradnikov se bo potegovala tudi za žensko volilno pravico, posebno v samoupravi (občina, oblast).

Volilna pravica mora biti splošna, enaka in tajna. Vsak pritisk ali podkupovanje volilca se mora najstrožje kaznovati.

c) Narodni poslanci. Kot pooblaščenec naroda, narodni poslanci, so osebe, poslane od posameznih družabnih razredov v Narodno Skupščino, da zastopajo njihova stališča in interese.

Poslanec mora biti vsak državljan, star 30 let, ki zna čitati in pisati.

Poslanec kot tak ne more imeti trgovskih zvez niti z državo niti s samoupravnimi telesi, niti posredno niti neposredno. Kdor greši proti temu, pride na zahtevo 30 poslancev pred redno sodišče. Obsojenega poslanca ne more nihče pomilostiti.

Narodni poslanci so za svoje delo odgovorni svojim volilcem, katerim poročajo o svojem delu v Skupščini po vsakem zasedanju. Volilci imajo pravico, da svojega poslanca odpokličejo, ako to zahteva več kot polovica volilcev.

Državni uradniki, ki bodo izvoljeni za narodne poslance, obdržijo vse uradniške pravice, razen pravico do plače in napredovanja, dokler jim traja mandat.

9. Vlada. Celokupno politiko doma in proti tujini vodi vlada. Državni upravitelji — ministri — so vedno poslanci iz Narodne Skupščine, kateri edini so odgovorni za svoje delovanje.

Vsak minister je dolžan vsako leto predložiti Narodni Skupščini in javnosti natančno poročilo o delu v svojem ministristvu.

Za časa svojega ministirovanja ministri ne morejo imeti nikakšnih trgovskih zvez, posrednih ali neposrednih, niti z državo niti samoupravnimi telesi; tudi ne morejo biti člani odbora ali pa plačani nastavljeni kakšne banke ali denarnega zavoda, ali kakoršnegakoli podjetja, ki sloni na kapitalistični podlagi.

Ako Narodna Skupščina ugotovi, da je minister oškodoval s svojim delom kak državni interes, ga toži rednemu sodišču. Odgovornost ministra je kazenska in materijalna (bo zaprt in škodo mora povrniti). Tako obsojenega ministra ne more nihče pomilostiti.

Tudi vsak državljan ima pravico, da se pritoži Narodni Skupščini za voljo delovanja posameznega ministra, ako misli, da so oškodovane splošne koristi.

10. Uradniki. Uradniki so izvrševalci javne službe, kakor je izražena v državnih zakonih. Vsako delo uradnika, katero je v nasprotju z zakonskimi predpisi, se smatra kot njegovo osebno delo, za katero nosi on osebno odgovornost.

Vsak državljan ima pravico, tožiti sodišču uradnika, ki dela proti predpisom zakona ali jih pa ne izvršuje; to pravico ima državljan brez ozira, ali je to njegov osebni interes ali ne.

11. Pravosodje in policija. a) Pravosodje mora biti za vse enako in vsakemu dostopno. Zato mora biti zagovorništvo (odvetništvo, advokati) javna služba, kakor je sojenje in sodstvo. Vse usluge pravosodstva so brezplačne.

Razen tega zahteva Zveza Zemljoradnikov: poročila za civilne in kazenske spore; ustanovitev sodišča dobrih ljudi po celi državi, odškodnino vsem, ki so bili po nedolžnem obtoženi, zaprti in obsojeni; nadalje, da se odpravijo cerkvena (v Srbiji) in vojaška sodišča in da se odpravi smrtna kazen.

b) Policija mora skrbeti za osebno in imovinsko varnost kakor tudi za to, da se izvršujejo predpisi in naredbe državnih in samoupravnih oblasti. Ta policija je v rokah samoupravnih teles.

Prestopke in zločine preiskuje, zasleduje in spravlja pred sodnijo posebna sodnijska policija kot organ pravosodja.

12. Vojska. Kot ustanova, ki ima služiti izključno le obrambi države pred zunanjimi napadi, mora vojska biti narodna in pa tako organizirana,

Naznanilo!

Naznanjam. cenj. občinstvu da sem prevzel na Kralja Petra cesti (poleg bivše graške mitnice)

špecerijsko trgovino = Šrimz =

Potruditi se hočem kolikor mogoče z nizkimi cenami in prvovrstnim blagom pridobiti čimvečji delokrog mojih odjemalcev ter se slav. občinstvu za obilni obisk priporočam

Anton Fazarinc
trgovina s špecerijo, kolonijalnim blagom, semeni in dež. pridelki.

13-2

MAKS ZABUKOVŠEK

modni salon za gospode
CELJE, CANKARJEVA CESTA ŠT. 2.

Se priporoča za jesensko
in zimsko sezono.

6-2

Priporoča se tvrdka

PETEK & DRUG, CELJE

trgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom in kupuje vse deželne pridelke po najvišjih dnevni cenah.

15-2

FRANJO BIGAJ

urar državne železnice
CELJE, GLAVNI TRG 14

Zaloga zlatnine in srebrnine kakor tudi žepnih in stenskih ur in budilk najboljše vrste po najnižjih cenah. Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah proti 2 letnemu jamsivu.

26-2

Prepričajte se sami

da kupite

najceneje in najsolidneje obleke za gospode in dečke. Sukno najfinejše vrste za gospode in dame.

Vse krojaške potrebščine pri tvrdki

Celje IVAN MASTNAK Celje
Kralja Petra cesta št. 31.

13-2

Istotam izdelovanje oblek po najnovejši modi

TVORNICA ZLATNINE IN SREBRNINE
GATEJ & COMP. D. Z. O. Z. CELJE

kupuje zlato in srebro
po dnevni ceni.

15-2

za moške, ženske in otroke dokazano najboljše kakovosti iz prvih tu- in inozemskih tovarn, kupite najceneje v največji izbi v veletrgovini in razpošiljalni

R. Stermecki, Celje,
št. 383.

Slovenski cenik z več tisoč slikami se pošlje zastoj. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

32-2

TRGOVINA

Barv
Lakov
Firneža
Čopičev
i. t. d.

Glavna zaloga
gumijevih
izdelkov
tvornice
„VULKAN“

Zdravko Krajnc
CELJE

Prešernova ulica št. 5.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Ant. Jošta nasl.

Franjo Dolžan

Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Kritje streh, zvonikov, popravila istih, naprava strelovodov itd. Izvršitev točna. Cene zmerne. Za izvršena dela se jamči.

Izdelovalnica sodavode in pokalic

Gaberje št. 8 pri Celju

nasproji vojašnice Kralja Aleksandra

se vsim cenjenim odjemalcem toplo priporoča. :: Postrežba točna in solidna.

13-2

A. M. BALDASIN.

Barva za obleke in platno!

Črna, modra, zelena, rujava, rdeča, bela in siva v najboljši kakovosti se zopet dobi v zavitkih po K 2.40. Razpošilja se vsaka množina po pošti ter se vsakemu naročilu dodane slovensko navodilo.

3-2

Karol Loibner, trgovec, Celje.

ŠPECERIJSKO BLAGO

se najcenejše kupi pri tvrdki:

ANTON MOČNIK, Celje

15-2

Glavni trg št. 8.

ZLATARSKA TVORNICA!

Izdelovanje srebrnine in zlatnine, špecijalitetne doze za svalčice in smodke. — Občinstvu se toplo priporoča

IVAN BEUC, CELJE

Gosposka ulica.

26-1

Franc Čater

posestnik in lesni trgovec v CELJU
se priporoča

15-2

za nakup in prodajo vsakovrstnega lesa.

STOJAN HOLOBAR

slikarski mojster

CELJE, Kr. Petra cesta št. 10. Podr. Žalec Prezvamem vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, gledaliških odrov po najnovejših, modernih, narodnih in svakovrstnih motivih.

Istotako izvršujem vsa pleskarska in črkoslikarska dela na les, steklo pločevino i. t. d. — Vzorci vsakemu na vpogled. Izvršitev točna.

Cene zmerne.

Stavbeno in pohištveno mizarstvo Franjo Vehovar, Celje.

Prezame vsakovrstna stavbena in pohištvena dela ter jih v najkrajšem času izgotovi. Velika zaloga vsakovrstnega pohištva. :: Delo solidno. :: Cene zmerne. :: Za blago se garantira.

15-2

TISKARNA A. RODE

Vizitke, poročna naznanila, zavilki, pisma, računi, bolete, vabila, lepaki, letaki, posmrtnice, cirkularji, stroškovniki, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah. :: Izdelovanje štampilj iz kavčuka.

LASTNA KNJIGOVEZNIKA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela ceno in okusno.

CELJE, RAZLAGOVA ULICA 12.